

Türkiye Cumhuriyeti ve Letonya Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma

Türkiye Cumhuriyeti ve Letonya Cumhuriyeti bundan sonra Taraflar olarak anılacaklardır.

Özellikle bir Taraf yatırımcılarının diğer Tarafın ülkesindeki yatırımlarıyla ilgili olarak, aralarındaki ekonomik işbirliğini artırma arzusu ile,

Anılan yatırımların tabi olacağı uygulamalara ilişkin bir anlaşma akdinin, sermaye ve teknoloji akımı ile Tarafların ekonomik gelişimini teşvik edeceğini kabul ederek,

İstikrarlı bir yatırım ortamı meydana getirmek ve ekonomik kaynakların en etkin biçimde kullanılmasını sağlamak üzere, yatırımların adil ve hakkaniyete uygun muameleye tabi tutulmasının arzu edileceğini kabul ederek, ve

Yatırımların karşılıklı teşviki ve korunması için bir anlaşmanın imzalanması kararıyla,

Aşağıdaki şekilde anlaşmaya varmışlardır:

MADDE I

Tanımlar

İşbu Anlaşmanın amacı bakımından;

1. "Yatırımcı" terimi:

(a) Her bir Tarafın yürürlükteki mevzuatına göre vatandaşı sayılan gerçek kişileri,

(b) Taraflardan her birinin yürürlükteki mevzuatı çerçevesinde kurulmuş ve merkezi o Tarafın ülkesinde bulunan şirketler, firmalar veya iş ortaklıklarını ifade eder.

2. "Yatırım" terimi, ev sahibi Tarafın kanun ve nizamlarına uygun olmak kaydıyla, her türlü mal varlığını ve sınırlayıcı olmamakla beraber özellikle aşağıdakileri kapsar:

(a) hisse senetleri, tahviller ya da şirketlere katılımın diğer şekilleri,

(b) yeniden yatırımda kullanılan hasılatlar, para alacakları veya mali değeri olup kanunen ifa edilebilen bir yatırımla ilgili diğer haklar,

(c) taşınır ve taşınmaz mallar ile ipotek, tedbir, rehin gibi diğer aynı haklar ile diğer benzer haklar,

(d) telif hakkı, patent, lisans, sınai tasarım, teknik proses ile bunların yanısıra ticari marka, peştemaliye, know-how gibi sınai ve fikri mülkiyet hakları ile benzer diğer haklar,

(e) aşağıda daha sonra tanımlanacağı gibi, doğal kaynakların aranması, işlenmesi, istihracı, işletilmesi dahil olmak üzere her bir Tarafın ülkesinde kanun ya da sözleşme ile verilmiş iş imtiyazları.

3. "Hasılatlar" terimi, bir yatırımdan elde edilen ve özellikle ancak sınırlayıcı olmayacak şekilde kar, faiz ve temettüleri içerir.

4. (a) "Ülke" terimi, Türkiye bakımından ; kara ülkesi ve karasuları ile uluslararası hukuka uygun olarak yargılama veya egemenlik haklarına sahip olduğu ülke denizlerini ifade eder.

(b) "Ülke" terimi Letonya bakımından egemenliği altındaki kara ülkesini ve Letonya Cumhuriyetinin uluslararası hukuğa uygun olarak egemenlik ve egemenlik ve yargı haklarına sahip olduğu deniz ve denizaltı alanlarını ifade eder.

MADDE II

Yatırımların Teşviki ve Korunması

1. Her bir Taraf, kendi ülkesinde diğer Taraf yatırımcılarının yatırımlarına ve ilgili faaliyetlerine benzer durumlarda herhangi üçüncü bir ülkenin yatırımcılarının yatırımlarına kendi kanun ve nizamları çerçevesinde göstereceği muameleden daha az elverişli olmayacak şekilde, izin verecektir.

2. Taraflardan her biri kurulmuş olan bu yatırımlara benzer durumlarda kendi yatırımcılarının yatırımları veya herhangi üçüncü bir ülke yatırımcılarının yatırımlarına uyguladığı muameleden hangisi en elverişli ise, o muameleden daha az elverişli olmayan bir muamele uygulayacaktır.

3. Tarafların, yabancıların ülkeye giriş, geçici ikamet ve istihdamı ile ilgili kanun ve nizamlarına uygun olarak;

(a) Taraflardan her birinin vatandaşlarının, kendilerinin veya kendilerini istihdam eden Tarafın yatırımcısının önemli bir miktar sermaye veya başka kaynak taahhüdünde bulunduğu veya bulunmak üzere olduğu bir yatırımın kurulması, geliştirilmesi, idaresi amacıyla veya işletilmesine ilişkin tavsiyelerde bulunmak üzere diğer Tarafın ülkesine girmesine ve kalmasına izin verilecektir,

(b) bir Tarafın yürürlükteki kanun ve nizamlarına uygun olarak kurulan ve diğer Taraf yatırımcılarının yatırımları olan şirketler seçtikleri idari ve teknik personeli tabiyetlerine bakılmaksızın istihdam etmeye mezu olacaklardır.

4. İşbu maddenin hükümleri, Taraflardan herhangi birinin Taraf olduğu aşağıdaki anlaşmalar bakımından geçerli olmayacaktır:

- (a) mevcut veya gelecekteki herhangi bir gümrük birliği, serbest bölge, bölgesel ekonomik teşkilat veya benzer uluslararası anlaşmalar,
- (b) tamamen veya esas olarak vergilendirmeye ilişkin olanlar.

MADDE III

Kamulaştırma ve Tazminat

1. Yatırımlar, yürürlükteki mevzuata ve işbu Anlaşmanın II'nci Maddesinde konu edilen genel prensiplere uygun olarak, kamu yararına ve ayrımcı olmayacak biçimde yapılmadıkça ve anında, yeterli ve etkin tazminat ödenmedikçe kamulaştırılmayacak, devletleştirilmeyecek veya doğrudan ya da dolaylı olarak benzer etkisi olan tedbirlere maruz bırakılmayacaktır.

2. Tazminat, kamulaştırılan yatırımın kamulaştırma işleminin yapıldığı veya öğrenildiği tarihten önceki gerçek değerine eşit olacaktır. Tazminat gecikmesiz olarak ödenecek ve Madde IV paragraf 2'de tanımlandığı gibi serbestçe transfer edilebilir olacaktır.

3. Yatırımları, diğer Tarafın ülkesinde savaş, ayaklanma, iç karışıklık veya diğer benzer olaylar nedeniyle zarar gören Taraflardan her birinin yatırımcıları, diğer Tarafca kendi yatırımlarına ya da herhangi üçüncü bir ülke yatırımcılarına uygulanan muameleden daha az elverişli olmayacak şekilde, bu tür kayıplarla ilgili olarak benimsenecek işlemlerden hangisi en elverişli ise, o muameleye tabi tutulacaklardır.

MADDE IV

Ülkesine İade ve Transfer

1. Taraflardan her biri, iyi niyetle ve kendi mevzuatına uygun olarak, bir yatırım ile ilgili bütün transferlerin kendi ülkesinden içeri ve dışarıya serbestçe ve gereksiz gecikme olmaksızın yapılmasına izin verecektir. Bu tür transferler aşağıdakileri içerir:

- (a) hasılatlar,
- (b) bir yatırımın tamamının veya bir kısmının satışı veya tasfiyesinden elde edilen kazançlar,
- (c) Madde III çerçevesinde tazminat,
- (d) yatırımlarla ilgili borçlardan kaynaklanan faiz ödemeleri ve geri ödemeler,

(e) diğer Tarafın ülkesinde bir yatırımla ilgili çalışma izni almış olan bir Tarafın vatandaşlarının elde ettikleri maaşlar, haftalık ücretler ve diğer ödemeler,

(f) bir yatırım uyumsuzluğundan doğan ödemeler.

2. Transferler, yatırımın yapılmış olduğu konvertibl para birimi veya yatırımcı ile ev sahibi Taraf arasında aksine bir anlaşma yapılmadığı takdirde, herhangi bir konvertibl para birimiyle ve transferin yapıldığı tarihte geçerli olan döviz kuru üzerinden yapılacaktır.

MADDE V

Halefiyet

1. Eğer bir Taraf yatırımcısının yatırımı ticari olmayan risklere karşı kanuni bir sistem dahilinde sigorta edilmişse, sigortalayanın sigorta anlaşmasının şartlarından ileri gelen her türlü halefiyeti diğer Tarafa tanınacaktır.

2. Sigortalayan, yatırımcının kullanmaya yetkili olabileceği haklar dışında hiç bir hakkı kullanmaya yetkili olmayacaktır.

3. Bir Taraf ile yatırımcı arasındaki uyumsuzluklar, bu Anlaşmanın VII. Maddesi hükümleri uyarınca çözümlenecektir.

MADDE VI

Ayıklılık

Bu Anlaşma, yatırımları ve ilgili faaliyetleri benzer durumlarda bu Anlaşma ile sağlanandan daha elverişli bir muameleye tabi kılan,

(a) Taraflardan her birinin kanun ve nizamları, idari uygulamalar veya usullere ya da idari veya yargısal kararlara,

(b) uluslararası hukuki yükümlülükler, veya

(c) bir yatırım anlaşması veya yatırım izni kapsamındakiler de dahil olmak üzere, herhangi bir Tarafın üstlenmiş olduğu yükümlülükler aykırı olmayacaktır.

MADDE VII**Bir Taraf ile Diğer Tarafın Yatırımcısı Arasındaki Uyuşmazlıkların Çözümü**

1. Taraflardan biri ile diğer Tarafın bir yatırımcısı arasındaki o yatırımcının bir yatırımı ile ilgili uyuşmazlıklar, yatırımcı tarafından ayrıntılı bilgi içerecek şekilde ve yazılı olarak yatırım yapılan Tarafa bildirilecektir. Yatırımcı ve ilgili Taraf bu tür uyuşmazlıkları, mümkün olduğunca iyi niyetle, karşılıklı görüşme ve müzakereler yoluyla çözümlenmeye çalışacaklardır.

2. Eğer uyuşmazlıklar, birinci paragrafta belirtilen yazılı bildirim tarihinden itibaren altı ay içinde, bu yolla çözümlenemezse; uyuşmazlık, yatırımcının seçebileceği aşağıdaki mercilere sunulabilir:

a) her iki Tarafında bu Merkeze üye olmaları halinde, Devletler ile Diğer Devletlerin Vatandaşları Arasındaki Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözümü Sözleşmesi ile kurulmuş olan Uluslararası Yatırım Uyuşmazlıkları Çözüm Merkezi (ICSID),

(b) Birleşmiş Milletler Uluslararası Ticaret Hukuku Komisyonu'nun Tahkim Kurallarına göre bu maksatla kurulacak bir tahkim mahkemesi (UNCITRAL),

(c) Paris Uluslararası Ticaret Odası Tahkim Mahkemesi

Şu şartla ki; yatırımcının uyuşmazlığı, uyuşmazlığa taraf olan Tarafın adli mahkemelerine getirmiş olması halinde bir yıl içinde nihai kararın alınmamış olması gerekir.

3. Tahkim kararı; uyuşmazlığın bütün tarafları için kesin ve bağlayıcı olacaktır. Her bir Taraf verilen kararları kendi kanunları çerçevesinde yerine getirecektir.

MADDE VIII**Taraflar Arasındaki Uyuşmazlıkların Çözümü**

1. Taraflar, işbu Anlaşmanın yorumu veya uygulaması ile ilgili her türlü uyuşmazlığa iyi niyet ve işbirliği ruhu içinde, çabuk ve adil çözüm arayacaklardır. Bu bakımdan, Taraflar bu tür çözümlere ulaşmak için doğrudan ve anlamlı görüşmeler yapmayı kabul ederler. Eğer Taraflar, aralarında uyuşmazlığın başladığı tarihten itibaren altı ay içinde bu yöntemle uzlaşmaya varamazlarsa, uyuşmazlık herhangi bir Tarafın talebi üzerine, üç üyeli bir tahkim heyetine götürülebilir.

2. Her bir Taraf talebin alınmasından itibaren iki ay içinde, birer hakem tayin edecektir. Bu iki hakem, üçüncü bir ülke vatandaşı olan üçüncü bir hakemi Başkan olarak seçeceklerdir. Taraflardan biri belirlenen süre içinde bir hakem tayin edemezse, diğer Taraf, Uluslararası Adalet Divanı'nın Başkanından bu tayini yapmasını talep edebilir.

3. Eğer iki hakem, seçimlerinden itibaren iki ay içinde Heyet Başkanının seçimi konusunda anlaşma sağlayamazlarsa, Heyet Başkanı, Taraflardan birinin talebi üzerine Uluslararası Adalet Divanı Başkanı tarafından seçilecektir.

4. Uluslararası Adalet Divanı Başkanı, işbu Maddenin (2) ve (3). paragraflarında belirtilen konularda görevini yerine getirmekten alkonulursa veya bu sahus Taraflardan birinin vatandaşı ise seçim Başkan yardımcısı tarafından yapılacaktır ve Başkan yardımcısı da anılan görevi yerine getirmekten alkonulursa veya Taraflardan birinin vatandaşı ise seçim Taraflardan birinin vatandaşı olmayan en kıdemli Divan üyesi tarafından yapılacaktır.

5. Tahkim Heyeti Heyet Başkanının seçildiği tarihten itibaren üç ay içinde, işbu Anlaşmanın diğer maddeleriyle tutarlı olacak şekilde usul kuralları üzerinde anlaşmaya varacaklardır. Böyle bir anlaşmanın sağlanamaması halinde, Tahkim Heyeti, uluslararası tahkim usulü kurallarını dikkate alarak usul kurallarını tayin etmesini Uluslararası Adalet Divanı Başkanından talep edecektir.

6. Taraflarca aksi kararlaştırılmadıkça, Başkanın seçildiği tarihten itibaren sekiz ay içinde, bütün beyanlar yapılacak, bütün duruşmalar tamamlanacak ve Tahkim Heyeti-hangisi daha sonra gerçekleşirse- duruşmaların bittiği tarihte veya son beyanlardan sonra iki ay içinde karara varacaktır. Tahkim Heyeti, nihai ve bağlayıcı olacak kararını oy çokluğu ile alacaktır.

7. Başkanın, diğer hakemlerin masrafları ve yargılama ile ilgili diğer masraflar Taraflarca eşit olarak ödenecektir. Bununla birlikte, Tahkim Heyeti giderlerin daha yüksek bir oranının Taraflardan biri tarafından ödenmesine re'sen karar verebilir.

8. Eğer bir uyuşmazlık, bu Anlaşmanın VII. Maddesi uyarınca bir uluslararası tahkim mahkemesine sunulmuş ve hala orada çözüm beklemekte ise, aynı uyuşmazlık işbu madde hükümleri uyarınca başka bir uluslararası tahkim mahkemesine sunulmayacaktır. Bu, her iki Taraf arasında doğrudan ve anlamlı görüşmeler yoluyla bağlantı kurmayı engellemeyecektir.

MADDE IX

Yürürlüğe Girme

1. İşbu Anlaşma, her bir Tarafın diğerine işbu Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için gerekli tüm dahili hukuki formaliteleri tamamladığını bildirdikleri tarihte yürürlüğe girecektir. Anlaşma on yıllık bir dönem için yürürlükte kalacak ve bu Maddenin ikinci

paragrafına göre sona erdirilmediği sürece yürürlükte kalacaktır. İşbu Anlaşma yürürlüğe giriş tarihinde mevcut olan yatırımlara uygulanacağı gibi, bundan sonra yapılan veya gerçekleşen yatırımlara da uygulanacaktır.

2. Taraflardan her biri yazılı olarak diğer Tarafa bir yıl öncesinden feshi ihbarda bulunarak, Anlaşmayı ilk on yıllık dönemin sonunda veya bundan sonra her an sona erdirilebilir.

3. İşbu Anlaşma Taraflar arasında yazılı bir anlaşma ile değiştirilebilir. Herhangi bir değişiklik, Taraflardan her birinin diğer Tarafa değişikliğin yürürlüğe girmesi için gerekli tüm dahili formaliteleri tamamladığını bildirmesi üzerine yürürlüğe girecektir.

4. İşbu Anlaşmanın sona erme tarihinden önce yapılan ya da gerçekleşen ve bu Anlaşmanın uygulanacağı yatırımlarla ilgili olarak, bu Anlaşmanın diğer bütün Maddelerinin hükümleri, söz konusu sona erme tarihinden itibaren ilave bir on yıl daha yürürlükte kalacaktır.

Bu Anlaşmayı Tarafların tam yetkili temsilcileri, huzurlarında imzalamışlardır.

18/2/1997 tarihinde Türkçe, Letonca ve İngilizce dillerinde hepsi de asıl olarak imzalanmıştır.

Yorumda farklılık olması halinde İngilizce metin esas alınacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ADINA

LETONYA CUMHURİYETİ
ADINA

**TURCIJAS REPUBLIKAS
UN
LATVIJAS REPUBLIKAS
LĪGUMS
PAR IEGULDĪJUMU SAVSTARPĒJU
VEICINĀŠANU
UN AIZSARDZĪBU**

Turcijas Republikas valdība un Latvijas Republikas valdība, turpmāk sauktas -
Puses,

Vēlēdamās veicināt sadarbību savā starpā, īpaši attiecībā uz vienas Puses
ieguldītāju ieguldījumiem otras Puses teritorijā,

Atzīdamas, ka līgums par attieksmi pret ieguldījumiem veicinās kapitāla un
tehnoloģijas plūsmu kā arī Pušu ekonomisko attīstību,

Vienojoties, ka godīga un vienāda attieksme pret ieguldījumiem ir vēlama, lai
saglabātu stabilus nosacījumus ieguldījumiem un maksimāli efektīvu
ekonomisko resursu izmantošanu, un

Nonākot pie lēmuma noslēgt līgumu par ieguldījumu veicināšanu un
savstarpēju aizsardzību,

Puses ir nolēmušas sekojošo:

1.PANTS

ŠAJĀ LĪGUMĀ LIĒTOTĀS DEFINĪCIJAS

1. Termins "ieguldītājs" apzīmē:

(a) fiziskas personas, kas pēc sava statusa pieder kādai no Pusēm, saskaņā ar
spēkā esošo likumdošanu.

(b) apvienības, firmas vai biznesa asociācijas, dibinātas vai veidotas saskaņā
ar spēkā esošo likumdošanu jebkurā no pusēm un kuru kantoris atrodas
attiecīgās Puses teritorijā.

2.

(a) termins "ieguldījumi", saskaņā ar uzņemošās valsts likumiem un
noteikumiem, ietver jebkura veida aktīvus, šeit uzskaitītos, bet ne tikai tos.

- (i) akcijas, daļas un cita veida piedalīšanos firmu darbā,
- (ii) atkārtoti ieguldītos ieņēmumus, naudas pieprasījumus un citas tiesības uz likumīgiem rezultātiem, kam ir finansiāla vērtība ieguldījumu sakarā,
- (iii) kustamo un nekustamo īpašumu kā arī citas lietu tiesības: hipotēkas, ķīlas, garantijas un citas līdzīgas tiesības,
- (iv) autortiesības, rūpnieciskas un intelektuālas īpašuma tiesības, tādas kā patenti, licences, dizains, tehniskie procesi, kā arī tirdzniecības zīmes, firmas reputāciju, iemaņas un citas līdzīgas tiesības;
- (v) biznesa koncesijas, kas apstiprinātas ar likumu vai līgumu, ieskaitot koncesijas izpētei, kultivācijai, dabas resursu ieguvei un izstrādei katras Puses teritorijā - kā minēts iepriekš.

3. Termiņš "ieņēmumi" apzīmē summas, ko ienesuši ieguldījumi - peļņu, procentus, dividendes utml.

4. (a) termiņš "teritorija" attiecībā uz Turcijas Republiku apzīmē sauszemi, jūras teritoriju un kontinentālo šelfu, kas minēts Pušu līgumā un uz ko Turcijai ir suverēnas tiesības jeb jurisdikcija saskaņā ar starptautiskajām tiesībām.

(b) termiņš "teritorija" attiecībā uz Latvijas Republiku apzīmē teritoriju, kas ir tās jurisdikcijā, un jūru un jūras dzelmes, kas atrodas Latvijas jurisdikcijā saskaņā ar starptautiskajām tiesībām.

II PANTS IEGULDĪJUMU VEICINĀŠANA UN AIZSARDZĪBA

1. Katra no Pusēm atļauj veikt ieguldījumus un ar tiem saistītos pasākumus tās teritorijā uz tādiem pašiem nosacījumiem, kā ir pieņemts līdzīgās situācijās attiecībā uz jebkuras citas valsts ieguldījumiem jeb citu zemju ieguldītājiem, attiecīgo likumu un noteikumu ietvaros.

2. Katra no Pusēm nodrošinās šiem ieguldījumiem tik pat labvēlīgu attieksmi kā pieņemts līdzīgos gadījumos attiecībā uz tās ieguldījumiem un ieguldītājiem vai pret jebkuras trešās valsts ieguldījumiem un ieguldītājiem, atkarībā no tā, kura ir vislabvēlīgākā.

3. Pakļautība Pušu likumiem un noteikumiem attiecībā uz ārvalstnieku iebraukšanu, uzturēšanos un nodarbinātību;

(a) jebkuras Puses pilsoņiem ir atļauts iebraukt un uzturēties otras Puses teritorijā, lai dibinātu, attīstītu, administrētu un vadītu ieguldījumus, ko pirmās Puses ieguldītājs, kas minētos darbiniekus nodarbina, ir ieguldījis, vai attiecīgajā laika periodā plāno ieguldīt zināmu kapitāla apjomu vai citus resursus,

(b) firmas, kas ir likumīgi izveidotas saskaņā ar vienas Puses esošo likumdošanu un noteikumiem, un, kas ir otras Puses ieguldītāju ieguldījumi, saņem atļauju nodarbināt menedžerus un tehnisko personālu pēc savas izvēles, neņemot vērā pilsonību.

4. Šī panta noteikumi nav spēkā attiecībā uz sekojošiem līgumiem, ko noslēgusi kāda no Pusēm:

(a) attiecībā uz jebkurām eksistējošām vai turpmākajām muitas ūnijām, reģionālām ekonomiskām organizācijām vai līdzīgiem starptautiskiem līgumiem,

(b) pilnā mērā un galvenokārt attiecībā uz aplikšanu ar nodokļiem.

III PANTS EKSPROPRIĀCIJA UN KOMPENSĀCIJA

1. Ieguldījumi nav pakļaujami ekspropriācijai, nacionalizācijai vai tiešā vai netiešā veidā līdzīgiem pasākumiem, izņemot sabiedrības interesēs nediskriminējošā veidā izmaksājot tūlītēju, atbilstošu un pietiekošu kompensāciju saskaņā ar atbilstošo likumu un vispārējiem principiem, kas minēti šī Līguma 2. pantā.

2. Kompensācijai ir jābūt ekvivalentai ekspropriēto ieguldījumu patiesajai vērtībai pirms ekspropriācijas darbību uzsākšanas vai paziņošanas. Kompensācija izmaksājama nekavējoši un tai jābūt brīvi pārvedamai, kā minēts šī Līguma 4. panta 2. Punktā.

3. Pret jebkuras Puses ieguldītājiem, kuru ieguldījumi cieš zaudējumus otras Puses teritorijā kara darbības, sacelšanās, pilsoņu nemienu vai citu līdzīgu iemeslu dēļ, izrādāma tāda pat attieksme kā pret savas Puses ieguldītājiem vai jebkuras trešās valsts ieguldītājiem, atkarībā no tā kura ir labvēlīgāka, attiecībā uz jebkuru pasākumu, ko tā pieņem attiecībā uz šādiem zaudējumiem.

IV PANTS REPATRIĀCIJA UN PĀRVEDUMI

1. Abām pusēm pēc labākās gribas jāatļauj pārvedumu kārtošana attiecībā uz ieguldījumiem, lai pārvedumi bez nevajadzīgas kavēšanās ienāktu un izietu no valsts teritorijas saskaņā ar katras puses likumdošanu.

Šie pārvedumi ir:

- (a) ieņēmumi;
 - (b) ienākumi no ieguldījuma daļas vai visa ieguldījuma pārdošanas vai likvidācijas;
 - (c) kompensācija saskaņā ar 3. pantu;
 - (d) iemaksas un procentu maksājumi, kas atvasināti no aizdevumiem ieguldījumu sakarā;
 - (e) algas un cita veida atlīdzība, ko saņem vienas Puses pilsoņi, kas ieguvuši darba atļaujas otras Puses teritorijā attiecībā uz ieguldījumu;
 - (f) maksājumi, kas radušies no ieguldījumu strīda;
2. Pārvedumi veicami tajā konvertējamā valūtā, kurā izdarīts ieguldījums un saskaņā ar tādu maiņas kursu, kas ir spēkā pārveduma dienā, ja nav citas vienošanās starp ieguldītāju un otru Pusi.

V PANTS AIZVIETOŠANAS PRINCIPS

1. Ja viena ieguldītāja ieguldījums ir apdrošināts pret nekomerciālu risku saskaņā ar likumu, jebkura apdrošinātāja aizvietošanas princips, kas izceļas no apdrošināšanas noteikumu līguma, ir jāatzīst otrai Pusei.
2. Apdrošinātājam nav tiesības izmantot citas tiesības kā tikai tās, ko ieguldītājam būtu tiesības izmantot.
3. Strīdi starp vienu no Pusēm un apdrošinātāju ir risināmi saskaņā ar šī līguma 7. panta noteikumiem.

VI PANTS DEROGĀCIJA

Šis līgums nevar novirzīties no:

(a) Pušu administratīvajiem vai juridiskajiem lēmumiem, administratīvās prakses vai procedūras, likumiem un noteikumiem,

(b) starptautiskajām juridiskajām normām, vai

(c) saistībām, ko uzņēmusies kāda no Pusēm, ieskaitot ieguldījumu līgumā minētās vai ieguldījumu pilnvarojumā minētās,

Kas paredz ieguldījumiem vai ar tiem saistītajiem pasākumiem labvēlīgāku režīmu kā apstiprināts šajā līgumā līdzīgās situācijās.

VII PANTS STRĪDU RISINĀŠANA STARP VIENU PUSI UN OTRAS PUSES IEGULDĪTĀJIEM

1. Strīdi, domstarpības starp kādu no Pusēm un otras Puses ieguldītāju viņa ieguldījumu sakarā ir jāpaziņo rakstiski, ieguldītājam sniedzot otrai pusei detalizētu informāciju. Ieguldītājam un attiecīgajai Pusei ir jāpieliek visi spēki, lai strīdu atrisinātu sarunu ceļā.

2. Ja minētais strīds sarunu ceļā nav atrisināts sešu mēnešu laikā, skaitot no rakstiskā paziņojuma dienas, kas minēta 1. Punktā, strīdu var iesniegt pēc ieguldītāja izvēles:

(a) Ieguldījumu strīdu kārtošanas starptautiskajā centrā (ICSID), kas nodibināts ar "Konvenciju par ieguldījumu strīdu kārtošanu starp valstīm un citu valstu pilsoņiem", ja abas Puses pievienojušās šai konvencijai,

(b) arbitrāžas tiesā "ad hoc", kas izveidota saskaņā ar Apvienoto Nāciju Starptautisko tirdzniecības likumu procedūras noteikumiem (UNCITRAL),

(c) Parīzes Starptautiskās tirdzniecības palātas arbitrāžas tiesā,

Ar noteikumu, ja skartais ieguldītājs jau iepriekš ir iesniedzis strīdu tās valsts tiesā, kas ir puse strīdā, un galīgais rezultāts nav sasniegts gada laikā.

3. Arbitrāžas tiesas spriedums ir galīgs un saistošs abām strīda pusēm. Katra no Pusēm apņemas izpildīt spriedumu saskaņā ar savas valsts likumu.

VIII PANTS STRĪDU RISINĀŠANA STARP PUSĒM

1. Pusēm ir jācenšas atrast pēc labas ticības un draudzīgā sadarbības garā piemērotu risinājumu jebkuram strīdam Pušu starpā attiecībā uz šī Līguma pielietošanu un interpretāciju. Šajā sakarā Puses apņemas iesaistīties tiešās pārrunās, lai nonāktu pie atrisinājuma. Ja Puses nevar nonākt pie atrisinājuma sešu mēnešu laikā pēc strīda sākuma iepriekšminētajā veidā, strīdu var iesniegt pēc jebkuras Puses lūguma arbitrāžas tribunālam, kas sastāv no trim locekļiem.

2. Divu mēnešu laikā pēc lūguma saņemšanas, katra no Pusēm izvēlas vienu arbitru. Divi arbitri izvēlas trešo arbitru - priekšsēdētāju, kas ir citas valsts pilsonis. Ja kāda no Pusēm neizvēlas arbitru noteiktajā laika periodā, otra puse var lūgt Starptautiskās tiesas prezidentu izdarīt izvēli.

3. Ja divu mēnešu laikā pēc to nozīmēšanas abi arbitri nevar vienoties par priekšsēdētāja izvēli, priekšsēdētāju nozīmē Starptautiskās tiesas prezidents pēc jebkuras Puses lūguma.

4. Ja gadījumos, kas minēti šī panta (2) un (3) punktā, Starptautiskās tiesas tiesnesis nespēj veikt minēto funkciju, vai, ja viņš ir jebkuras no Pusēm pilsonis, izvēli veic viceprezidents, un, ja viceprezidents nespēj veikt šo funkciju, vai, ja viņš ir jebkuras no Pusēm pilsonis, izvēli veic vecākais tiesas loceklis, kas nav nevienas no Pusēm pilsonis.

5. Tribunālam tiek dots trīs mēnešu periods, skaitot no izvēles dienas, lai vienotos par procedūras noteikumiem saskaņā ar šī Līguma noteikumiem. Gadījumā, ja nav šāda līguma, tribunāls var lūgt Starptautiskās tiesas prezidentu noteikt procedūras noteikumus, ņemot vērā Starptautiskās arbitrāžas procedūras vispārpieņemtos noteikumus.

6. Ja vien nepastāv cita vienošanās, visi iesniegumi jāiesniedz un noklausīšanās jāpabeidz astoņu mēnešu laikā skaitot no priekšsēdētāja izvēles dienas, un tribunālam jāizsniedz lēmums divu mēnešu laikā pēc pēdējiem iesniegumiem vai noklausīšanās pabeigšanas, atkarībā no tā, kurš ir pēdējais. Arbitrāžas tribunāls ar balsu vairākumu pieņem lēmumu, kas ir galīgs un saistošs.

7. Zaudējumus, kas cēlušies priekšsēdētājam un pārējiem arbitriem, kā arī pārējās izmaksas, Pusēm jāsedz vienādā mērā. Tribunāls var pēc sava ieskata izlemt, ka kādai no Pusēm maksājama lielākā izmaksu daļa.

8. Strīdu nevar iesniegt starptautiskajā arbitrāžas tiesā saskaņā ar šī panta noteikumiem, ja tas pats strīds jau ir iesniegts citā starptautiskā arbitrāžas tiesā pēc 7. panta noteikumiem un vēl atrodas minētajā tiesā. Tas nekavē Pusēs iesaistīties tiešās un atbildīgās sarunās savā starpā.

IX PANTS STĀŠANĀS SPĒKĀ

1. Šis Līgums stāsies spēkā no dienas, kad Pusēs darīs zināmu viena otrai, ka ir izpildītas visas tiesiskās prasības, lai šis Līgums varētu stāties spēkā. Tas būs spēkā desmit gadu laikā un turpinās būt spēkā, ja vien netiks izbeigts saskaņā ar šī panta 2. punktu. Tas attiecas uz ieguldījumiem, kas eksistēs laika periodā, kad Līgums stāsies spēkā kā arī uz ieguldījumiem, kas tiks ieguldīti vēlāk.

2. Jebkura Puse, iesniedzot rakstisku paziņojumu otrai Pusēi vienu gadu iepriekš, var pārtraukt šo Līgumu minētā desmit gadu perioda beigās vai jebkurā brīdī pēc tam.

3. Šajā līgumā var izdarīt labojumus, abām Pusēm rakstiski vienojoties. Jebkurš labojums var stāties spēkā tikai tad, kad katra no Pusēm ir paziņojusi otrai Pusēi, ka tā ir izpildījusi visas iekšējās prasības, lai šāds labojums varētu stāties spēkā.

4. Attiecībā uz ieguldījumiem, kas veikti vai iegūti pirms šī Līguma izbeigšanas un uz kuriem šis līgums attiecas, visu pārējo pantu noteikumi turpinās būt spēkā turpmākajam desmit gadu periodam, skaitot no Līguma izbeigšanas dienas.

To apliecinot, Pušu pilnvarotie pārstāvji ir parakstījuši šo Līgumu.

Līgums noslēgts Ankara _____ 1997. gada 18. februārī divos eksemplāros turku, latviešu un angļu valodā, pie tam visi tie ir vienlīdz autentiski.

Atšķirīgas interpretācijas gadījumā tekstam angļu valodā dodama priekšroka.

Turcijas Republikas
valdības vārdā

Latvijas Republikas
valdības vārdā

**Agreement Between
the Government of the Republic of Turkey
and
the Government of the Republic of Latvia
Concerning
the Reciprocal Promotion and Protection of
Investments**

The Government of the Republic of Turkey and the Government of the Republic of Latvia hereinafter called the Parties.

Desiring to promote greater economic cooperation between them, particularly with respect to investment by investors of one Party in the territory of the other Party.

Recognizing that agreement upon the treatment to be accorded such investment will stimulate the flow of capital and technology and the economic development of the Parties.

Agreeing that fair and equitable treatment of investment is desirable in order to maintain a stable framework for investment and maximum effective utilization of economic resources, and

Having resolved to conclude an agreement concerning the encouragement and reciprocal protection of investments,

Hereby agree as follows:

ARTICLE 1

Definitions

For the purpose of this Agreement;

1. The term "investor" means:

- (a) natural persons deriving their status as nationals of either Party according to its applicable law,
- (b) corporations, firms or business associations incorporated or constituted under the law in force of either of the Parties and having their headquarters in the territory of that Party.

2. The term "investment", in conformity with the hosting Party's laws and regulations, shall include every kind of asset in particular, but not exclusively:

- (a) shares, stocks or any other form of participation in companies,
- (b) returns reinvested, claims to money or any other rights having financial value related to an investment.
- (c) movable and immovable property, as well as any other rights in rem such as mortgages, liens, pledges and any other similar rights,
- (d) copyrights, industrial and intellectual property rights such as patents, licences, industrial designs, technical processes, as well as trademarks, goodwill, know-how and other similar rights,
- (e) business concessions conferred by law or by contract, including concessions to search for, cultivate, extract and exploit natural resources on the territory of each Party as defined hereinafter.

3. The term "returns" means the amounts yielded by an investment and includes in particular, though not exclusively, profit, interest, and dividends.

4. (a) The term "territory" means in respect to Turkey - The land boundaries, the maritime areas and the continental shelf delimited by mutual agreement between the parties concerned over which Turkey has sovereign rights or jurisdiction in accordance with international law.

(b) The term "territory" means in respect to Latvia the territory under its sovereignty and the sea and submarine areas over which the Republic of Latvia exercises, in conformity with international law, sovereignty, sovereign rights or jurisdiction.

ARTICLE II

Promotion and Protection of Investments

1. Each Party shall permit in its territory investments, and activities associated therewith, on a basis no less favourable than that accorded in similar situations to investments of investors of any third country, within the framework of its laws and regulations.

2. Each Party shall accord to these investments, once established, treatment no less favourable than that accorded in similar situations to investments of its investors or to investments of investors of any third country, whichever is the most favourable.

3. Subject to the laws and regulations of the Parties relating to the entry, sojourn and employment of aliens:

(a) nationals of either Party shall be permitted to enter and remain in the territory of the other Party for purposes of establishing, developing, administering or advising on the operation of an investment to which they, or an investor of the first Party that employs them, have committed or are in the process of committing a substantial amount of capital or other resources,

(b) companies which are legally constituted under the applicable laws and regulations of one Party, and which are investments of investors of other Party, shall be permitted to engage managerial and technical personnel of their choice, regardless of nationality.

4. The provisions of this Article shall have no effect in relation to following agreements entered into by either of the Parties:

- (a) relating to any existing or future customs unions, regional economic organization or similar international agreements,
- (b) relating wholly or mainly to taxation.

ARTICLE III

Expropriation and Compensation

1. Investments shall not be expropriated, nationalized or subject, directly or indirectly, to measures of similar effects except for a public purpose, in a non-discriminatory manner, upon payment of prompt, adequate and effective compensation, and in accordance with due process of law and the general principles of treatment provided for in Article II of this Agreement.

2. Compensation shall be equivalent to the real value of the expropriated investment before the expropriatory action was taken or become known. Compensation shall be paid without delay and be freely transferable as described in paragraph 2 Article IV.

3. Investors of either Party whose investments suffer losses in the territory of the other Party owing to war, insurrection, civil disturbance or other similar events shall be accorded by such other Party treatment no less favourable than that accorded to its own investors or to investors of any third country, whichever is the most favourable treatment, as regards any measure it adopts in relation to such losses.

ARTICLE IV**Repatriation and Transfer**

1. Each Party shall permit in good faith all transfers related to an investment to be made freely and without unreasonable delay into and out of its territory. Such transfers include:

- (a) returns,
- (b) proceeds from the sale or liquidation of all or any part of an investment,
- (c) compensation pursuant to Article III,
- (d) reimbursements and interest payments deriving from loans in connection with investments,
- (e) salaries, wages and other remunerations received by the nationals of one Party who have obtained in the territory of the other Party the corresponding work permits relative to an investment,
- (f) payments arising from an investment dispute.

2. Transfers shall be made in the convertible currency in which the investment has been made or in any convertible currency at the rate of exchange in force at the date of transfer, unless otherwise agreed by the investor and the hosting Party.

ARTICLE V**Subrogation**

1. If the investment of an investor of one Party is insured against non-commercial risks under a system established by law, any subrogation of the insurer which stems from the terms of the insurance agreement shall be recognized by the other Party.

2. The insurer shall not be entitled to exercise any rights other than the rights which the investor would have been entitled to exercise.

3. Disputes between a Party and an insurer shall be settled in accordance with the provisions of Article VII of this Agreement.

ARTICLE VI

Derogation

This Agreement shall not derogate from:

(A) laws and regulations, administrative practices or procedures or administrative or adjudicatory decisions of either Party,

(B) international legal obligations, or

(C) obligations assumed by either Party, including those contained in an investment agreement or an investment authorization,

that entitled investments or associated activities to treatment more favourable than that accorded by this Agreement in like situations.

ARTICLE VII

Settlement of Disputes Between One Party and Investors of the Other Party

1. Disputes between one of the Parties and an investor of the other Party, in connection with his investment, shall be notified in writing, including a detailed information, by the investor to the recipient Party of the investment. As far as possible, the investor and the concerned Party shall endeavour to settle these disputes by consultations and negotiations in good faith.

2. If these disputes cannot be settled in this way within six months following the date of the written notification mentioned in paragraph 1, the dispute can be submitted, as the investor may choose, to:

(a) the International Center for Settlement of Investment Disputes (ICSID) set up by the " Convention on Settlement of

Investment Disputes Between States and Nationals of other States", in case both Parties become signatories of this Convention,

(b) an ad hoc court of arbitration laid down under the Arbitration Rules of Procedure of the United Nations Commission for International Trade Law (UNCITRAL),

(c) the Court of Arbitration of the Paris International Chamber of Commerce,

provided that, if the investor concerned has brought the dispute before the courts of justice of the Party that is a party to the dispute and a final award has not been rendered within one year.

3. The arbitration awards shall be final and binding for all parties in dispute. Each Party commits itself to execute the award according to its national law.

ARTICLE VIII

Settlement of Disputes Between the Parties

1. The Parties shall seek in good faith and a spirit of cooperation a rapid and equitable solution to any dispute between them concerning the interpretation or application of this Agreement. In this regard, the Parties agree to engage in direct and meaningful negotiations to arrive at such solutions. If the Parties cannot reach an agreement within six months after the beginning of dispute between themselves through the foregoing procedure, the dispute may be submitted, upon the request of either Party, to an arbitral tribunal of three members.

2. Within two months of receipt of a request, each Party shall appoint an arbitrator. The two arbitrators shall select a third arbitrator as Chairman, who is a national of a third State. In the event either Party fails to appoint an arbitrator within the specified time, the other Party may request the President of the International Court of Justice to make the appointment.

3. If both arbitrators cannot reach an agreement about the choice of the Chairman within two months after their appointment, the Chairman shall be appointed upon the request of either Party by the President of the International Court of Justice.

4. If, in the cases specified under paragraphs (2) and (3) of this Article, the President of the International Court of Justice is prevented from carrying out the said function or if he is a national of either Party, the appointment shall be made by the Vice-President, and if the Vice-President is prevented from carrying out the said function or if he is a national of either Party, the appointment shall be made by the most senior member of the Court who is not a national of either Party.

5. The tribunal shall have three months from the date of the selection of the Chairman to agree upon rules of procedure consistent with the other provisions of this Agreement. In the absence of such agreement, the tribunal shall request the President of the International Court of Justice to designate rules of procedure, taking into account generally recognized rules of international arbitral procedure.

6. Unless otherwise agreed, all submissions shall be made and all hearings shall be completed within eight months of the date of selection of the Chairman, and the tribunal shall render its decision within two months after the date of the final submissions or the date of the closing of the hearings, whichever is later. The arbitral tribunal shall reach its decisions, which shall be final and binding, by a majority of votes.

7. Expenses incurred by the Chairman, the other arbitrators, and other costs of the proceedings shall be paid for equally by the Parties. The tribunal may, however, at its discretion, decide that a higher proportion of the costs be paid by one of the Parties.

8. A dispute shall not be submitted to an international arbitration court under the provisions of this Article, if the same dispute has been brought before another international arbitration court under the provisions of Article VII and is still before the court. This will not impair the engagement in direct and meaningful negotiations between both Parties.

ARTICLE IX**Entering into Force**

1. This Agreement shall enter into force on the date on which the Parties have notified each other that their legal requirements for the entry into force of this Agreement have been fulfilled. It shall remain in force for a period of ten years and shall continue in force unless terminated in accordance with paragraph 2 of this Article. It shall apply to investments existing at the time of entry into force as well as to investments made or acquired thereafter.

2. Either Party may, by giving one year's written notice to the other Party, terminate this Agreement at the end of the initial ten year period or at any time thereafter.

3. This Agreement may be amended by written agreement between the Parties. Any amendment shall enter into force when each Party has notified the other that it has completed all internal requirements for entry into force of such amendment.

4. With respect to investments made or acquired prior to the date of termination of this Agreement and to which this Agreement otherwise applies, the provisions of all of the other Articles of this Agreement shall thereafter continue to be effective for a further period of ten years from such date of termination.

IN WITNESS WHEREOF, the respective plenipotentiaries have signed this Agreement.

DONE at Ankara on the day of 18/2/1997 in duplicate in the Turkish, Latvian and English languages all of which are equally authentic.

In case of divergence of interpretation the English text shall prevail.

FOR THE GOVERNMENT OF
THE REPUBLIC OF TURKEY

FOR THE GOVERNMENT OF
THE REPUBLIC OF LATVIA

Karar Sayısı : 99/12298

3 Haziran 1997 tarihinde Tallinn’de imzalanan ve 26/2/1998 tarihli ve 4350 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan ekli “Türkiye Cumhuriyeti ve Estonya Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma”nın onaylanması; Dışişleri Bakanlığı’nın teklif yazısı üzerine, 31/5/1963 tarihli ve 244 sayılı Kanunun 3 üncü maddesine göre, Bakanlar Kurulu’nca 13/1/1999 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Süleyman DEMİREL**CUMHURBAŞKANI**

Bulent ECEVİT

Başbakan

H H OZKAN	H ULUĞBAY	Prof Dr Ş S. GUREL	M. YILMAZ
Devlet Bak. ve Başb Yrd	Devlet Bak ve Başb Yrd	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
H GEMİCİ	F UNLU	A. TUMEN	Prof. Dr S OZTEK
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı	Adalet Bakanı
Prof Dr H S TURK	C BAYAR	I CEM	Z TEMİZEL
Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı	Dışişleri Bakanı	Maliye Bakanı
M. BOSTANCIOĞLU	A İLİKSOY	M G. KARAHAN	H B AKTAN
Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık ve İskan Bakanı	Sağlık Bakanı	Ulaştırma Bakanı
M ERDIR	Prof Dr N ÇAĞAN	M ŞAHİN	Prof Dr A Z AKTAŞ
Tarım ve Köylüleri Bakanı	Çalışma ve Sos Guv Bakanı	Sanayi ve Ticaret Bakanı	Enerji ve Tabii Kay Bakanı
I TALAY	A TAN	A SEZER	F AYTEKİN
Kültür Bakanı	Turizm Bakanı	Orman Bakanı	Çevre Bakanı